

SZARVAS és VIDEKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Jókai Mór-utca 1257. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:
Beliczey-utca 11. szám. (saját ház), hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJCAR.

Előfizetési felhívás.

A IX-ik évfolyam II-ik évfolyam lejárván, az 1898. év III-ik negyede elején új előfizetést nyitunk lapunkra, felkérjük mindazon t. előfizetőinket kiknek előfizetése a mai számmal lejárt, mielőbb megújítani sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

Azon t. előfizetőinket pedig, kik az előfizetési pénzzel hátralékban vannak, hátralékaik beküldésére s előfizetéseik szíves megújítására kérjük.

Tisztelettel:
a „Szarvas és Vidéke”
kiadóhivatala.

A „SZARVAS ÉS VIDÉKE” előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.

A kiadóhivatal.

Milyen a termés.

Néhány próbacseplés adata már közismert. Néhány esetet általánossá tenni és ebből következtetést levonni nem egészen biztos mód az igazság megismerésére; de már annyit minden pessimizmus nélkül tudunk, hogy az 1898 év is a balszerencsés évek sorába tartozik. A hogy 1897. őszen földbe került a szem, félszeg, csúnya, alkalmatlan idők jártak és oly rosszul telelt a nagy ellenálló képességgel bíró buza, hogy szinte hallatlan. Ennek következtében ritka lett fagy szitta, esső pálasztotta, a jótékony téli hóbundát hírből sem ismerte. És tavaszon új ellenesség támadta meg a búza gyökerét, a drótféreg ez a legnagyobb kenyérpusztító. A tartós júniusi esők következtében üszkös, rozsdás lett a buza,

majd megszorult, de végül tizenhét megyében végkép learatta a vetést a páratlan jégverés, amely szomorúan illusztrálta egy multkori cikünk igazságát, hogy ennek a mezőgazdaságból élő országnak egyetlen felhő méhében rejti boldogságát, avagy balszerencsését. Megyék a jégverés következtében sivattaggá váltak, nagy, messze zónákról a teljes terméketlenséget jelentik mintha valami vándor hadsereg akarta volna pusztító nyomát maga után hagyni.

Különös, soha eddig nem tapasztalt természeti jelenség, hogy a jégverés oly széles körre terjedt volna; addig a jég vékony határtávokon pusztított. Sokszor egy község fél-, negyedhatárát pusztította el, de most tizenkilenc buzatermő megyének kenyérét paskolta össze, félelmetes, szörnyű pusztítása. Mit tegyünk? a bizó, ember reménykedő bizalmával kell isten kegyelmében megvigasztalódnunk, nem a tehetetlenség sópánkodása, nem az istenkáromlás fölfortyanó durvasága, hanem a higgadt önuralom és számító ember értelem legyen helyén most e szigorú napokban, midőn annyi reményt likvidálunk, annál is inkább szükségünk van lelkünk minden energiájára, mert a magyar gazdát amúgy is elég csapások sújtják. Állattenyésztésünk új, rettenetes bajokkal küzd, a gazdaosztályra ránehezedett a munkásbér óriási felszökkenése és a munkások vidékszerte tulesigázott követelése, a közterhek minden évben megnöttek s éppen a válság napján halljuk, hogy a kiegyezés nagyobb adóterhet fog a gazda vállaira rakni. Mintha a gondviselés és az állami kormányzat egy nagy erőpróbára állítaná a magyart, hogy vajon mennyit is bír el hát? Bizony a magyar gazdának ideoda újra aktuális lesz a rákosi szomorú dal:

„Hazám földét sirva szántom!”

Ennyi balszerencse közt ki képzelhet áldásos esztendőt? Szó sincs róla. A középtermésnél messze alólmara az Alföld termése az eddigi hírek szerint Csongrádban öt, Csanádban négy, Békésben 5 és fél mm. termési átlagot produkálva az alföld e három első buzatermő megyéje. Ez tehát féltérmet, mert e helyeken akkor gömbölyödött ki a gazda arca, ha nyolcz mázsát termelt a buzatábla egy-egy holdja. Még

így kieviczkelhet a gazda valahogyan ha a tavalyi horribilis árak felszöknek. De erre nincs kilátás és nemzeti veszedelme is van, mert mégis a társadalom egy osztályát, az iparost állítja a panperizmus átka elé és téged, te szegény hivatalnokot, állít nyomoru nélkülözések gondtelt helyeteibe. A mi kihasznált buzakészleteink közepette ez idén valami sok gabona alig ha fog külső országokban elfogyani, a féltérmet jó, ha az ország belső fogyasztását megbirja. Hozzávéve hogy a külföldi nagy buzatermő államok is féltérmetre számíthatnak és az amerikai kolosszális buzatermés olyan fajta humbug, mint az amerikai csapatok sok talmi győzedelmi híre, alig lehet remélni, hogy olcsóbb kenyeret fogunk enni 1899 ben.

És hozzá még mind ennek nem a magyar földmivelő gazda látja a hasznát.

HIREK.

— **Fizetési meghagyás bűnügyekben.**

Köztudomású tény képez, hogy a fizetési meghagyásoknál intézkedő 1893 19 t. cz. mennyire bevált! A beválásnak megfelelően, az eredmény is bámulatos, úgy annyira, hogy a hitelező jogosan kiállt fel, oh egék miért nem lettem inkább adós. Ezen tényen az igazságügyminiszterim felbuzdulva, az 1900 január 1-én életbe lépő 1896 évi 33-ik t. cz. 532 §-ában a büntető ügyekben is életbe lépteti a fizetési meghagyásokat nevezetesen a csupán pénzbüntetéssel büntetendő vétségek (milyen a naponta számtalanszor elő forduló becsületsértés) és kihágások esetében, ha a feljelentést a bűnösség megállapítására elegendő bizonyítékot sorol fel, az ügyészség, vagy az ügyészségi megbízott hozzájárulása mellett, a bíróság, a panaszlott minden meghallgatása nélkül büntető parancsot bocsájt ki, vagyis a bűnösséget megállapítja, és pénzbüntetésre elmarasztal. Persze itt is helye van az ellentmondásnak midőn is tárgyalás lesz kitűzve. Ha a büntető parancs oly sikerült jog intézménnyé lesz, mint a fizetési meghagyás, úgy előre is gratulálhatunk a bíróságainknak, és a szegény panaszosoknak, akik nagyon megfogják bánni azt, hogy megcsorbult becsületük kiköszörülése céljából jog segélyhez folyamodtak.

— **A szocialisták.** A folyó év tavaszán

SZARVAS és VIDEKE TÁRCZAJA.

Húl a rend.

— Irta: Verner László. —

Mikor megindul a serkedő természetnek az első hajtása a magyar paraszt megnézi a kasza-késztséget, hogyan telelt. Mert egy akurátus kasza, az kincs. Egy akurátus kasza késztsége mint a jó asszony és kitarló mint a szegénység. Ha jól telelt a kasza, akkor becsülettel és csorbán nélkül fogja végigküzdeni a hadjáratot. A jó kasza, mint dédelgetett kincs, mint győzedelmi trofeum meredez ki egész éven által két piros kukoriczacső társaságában a padlás ablakából. A kasza a magyar ember legfőbb szerszáma. Attól fogva van a legénynek bücsülete, a hogy először a rendbe áll és szabályszerűen leborotválja az „életet.” Lány ettől fogva hallgatja meg a láng szerelmét, hiszen még a paraszti párbajhívások is erre a nótaszóra mennek

Vagyok olyan legény mint te!

Várok olyan rendet mint te!

Mikoron aztán megvan a kasza, de az ritkán van egészen rendben, mert hiszen a jó kasza is megvásik idővel, akkor következik az a takarás eleji momentum, hogy János baci az öreg eperfa alá ül, kimustrált, korát meghaladott csizmák egész garmadájával letelepszik a nagy eperfa alá, melynek egy némely ágai az ambitusra hajolnak és mint a cziczázó szerelmes ingerkedik ez az eperág a fa tövében szorgoskodó János bácsival. Megficskázza tulérett eperszemekkel, miket a júniusi szellő ráz le róla. Ez az eperszem kikeresi a legérzékenyebb testrészt s egyenesen ráereszkedik a János baci orrára: potty! Az eper két-piros leve a tisztos orrhegyen pücsétet cselekszik. Az öreg fölpillant az öregablaku okuláre alól (dohány zsinegből van a fültartója) s némi nemű sértődéssel mondja:

— Öjnye no!

De azontul a maga dolgával pepecsel. Áll pedig ez abból, hogy a néhai kicserepesedett csizmákat föl-áprítja, nyiszálja, pászollatja, méresikéli, kiadós öltésekkel egymáshoz házasítja, fülzszijazza s kész a boeskor, a mit nyúhat az éles tarló, megvédi a legszebb taka-

ró leány lábacskaát a késztség. (A bokájáról nem felelek.) Ebben a napokban legkapósabb falukon a kasza-kő. Ott tartják a falusi boltokban a kulimász mellett. Nagy tudomány kell ám egy akurátus kaszakó megválasztásához, a mint fentebb már elmondottam. Legjobb a körmön haránt kipróbálni, vagy vaktában venni, a a szerencsére bizván minden választást, akár némely házasságnál. Mert erős harcban áll ám egész nap a kasza: koptatja az aczélos buza szára, minden hajjalon kiverik az élet és megkoptatja a kaszakó is.

A gereblyék is előkerülnek, mintha valami óriás embernek lenne a bontó fésűje. A csobolyó összeasztott bordái lötyögnek, mint a hektikás ember. Ki kell hát duzzasztani. A kut kávjánál cselekszik meg, ezt azzal, hogy töltegetik szük száját vízzel, míg száraz bordáiban meg nem áll a víz. Ennek muszáj meglenni, mert az alföldi aratásnál a tikkadt hőben a csobolyó az, a mi a Szaharán a tevé. Nem húl le szonjuságában az ember, míg a csobolyóban kortyog az istennek legtisztább itala, a víz. Ámbár a takaráskor más is vagyton a komenczióban: pálinka. Ugy veszem észre, hogy az Alföldön kiveszében van a nézet, mintha a pálinka erőt adna. Az új munkás törvény szerint már a pálinkát

Zemplén, Szatmár és Szabolcs megyékben a szocialismus erősen felütötte a fejét. A bajt orvoslandó a hatóságok közbeléptek, és iparkodtak a félre vezetett népet észre téríteni. Persze ennek egyedüli orvossága a néppel való érintkezés és téves eszméinek megczófolása volt. B. megyében szintén kint járt egy ily bizottság s a bizottság egyik tagja kérdezi az egyik „czoczilistát“ hogy tulajdonképen mi a bajuk, talán lehet a sérelmeiket orvosolni. Erre a szocialista elő huzakodik, „hát kérem az is a bajunk, hogy szeretnénk társaságot alapítani, van már alapszabályunk is, de a főszolgabíró ur nem akarja jóváhagyni.“ Feltűnt az érdeklődő bizottsági tagnak, hogy az alapszabályokat nem akarják jóvá hagyni, felhívta a „czoczilistát“ hogy hozza neki egy alapszabályt. Az atyafi a kérelemnek készségesen megfelelt és elhozta az alapszabályokat. A tönkék között az állott az alapszabályokban, hogy a társulás célja a tudomány és művészet minden ágazatára kiterjedő felolvasások tartása. Próbára teendő a panaszok czoczilistát azt kérdezi tőle: Ugyan hallotta-e hírt Rafaelnek? A válasz: „Hogyne kérem, hisz Kapácsapátiban kocsusos.“ Azt hiszem a mi szocialistáink is így hallották hírt Rafaelnek.

— **Jégverés Békésen.** Szomorú híreket jelentenek Békésről, Ott ugyanis a múlt héten Peres-Földvár, különösen a Pece-dűltben óriási jégverés tette tönkre a termést. A le nem aratott vetésekben 70 százaléka kár volt, de némely gazdának egész termése oda lett.

— **Elmaradt löverseny.** A békésmegyei gazdasági egyet igazgató választmánya kimondotta, hogy hogy a pünkösdről elhalasztott löversen ez évben nem tartja meg.

— **Érdekes statisztika.** Budapesten van közel 1200 ügyvéd, ugyanannyi orvos, 300 építész, 1000 és egynehány mérnök, 27 napilap (több mint Béc-ben) s ezek között 21 magyar, 6 német nyelvű. 15 éleztlap, s ezek közt 9 magyar, 6 német, 32 könyvkiadó cég és 50 könyvkereskedés, 430 hírlapíró, 6 muzeum, 9 színház, 11 gymnasium, 700 Weisz nevet viselő egyen, 500 Fischer, 450 Klein, 400 Kohu: összesen 43 név van olyan, a mely 100-nál többször fordul elő, s a legnagyobb elterjedtségnek örvendő név közül a magyar fővárosban német 33 s magyar 10.

— **Terjed a magyarság** Magyarországon 1720-ban összesen csak 1.161.208 magyar lélek volt; ma már, a mint kiszámították, több mint 8 millió magyar lélek van az országban, tehát a magyarság 178 esztendő alatt meghétszereződött.

— **Új dohányok.** Megírtuk már, hogy a dohányjövédék újításra készül, melyről annak idején csak azt árulta el; hogy a dohányipart reformálni fogja. Julius első napjával a dohányjövédék elárulta tervét s mi az alábbiakban ösmertethetjük. A magyar dohány az utolsó évek alatt elvesztette legjelentősebb piacait, sőt a vámsorompókon belül is sokat veszített népszerűségéből. A dohány minőségén kívül erre az amerikai és török dohányok hatottak leginkább. Ez arra vezetett volna, hogy a termelést korlátozzák, vagy legalább a külföldi dohányt kizsírják az országból. A dohányjövédék az utóbbi választotta, természetesen nem védvámolás útján, hanem konkurrencziával.

A speciális-traffic ezután a következő dohányokat árulja:

1. válogatott rétháti.
2. válogatott érsekújvári.
3. válogatott szent-andrási (áruk 100 grammos dobozokban, 1 korona 20 fillér).

pénzül is lehet megváltani. De nem tanácsolnám, hogy általában a pálinka komenciót elvonjad a munkástól. Láttam olyan arató párt a kinek marokverője lakodalmakban messziről undorodik a szesztől, belehalna — ugymond — ha meg inná a tárlón virtusságból-e, vagy azért mert a sok a vizitáltól fölpuffadt gyomorban jól tesz egy kis alkohol, megitta a maga járandós pálinkáját csupán negéddel és csak a hireért egy kis maradékot adott a kaszás párjának.

— Vögye be kend mán, mert a konty alá öntök.

Az Alföldön általában nincsenek sem az elején sem a végén olyan népünnepek, a miket a „Houderfi“ jutalmi melléklete nem tudom melyik vidéknek tulajdonít. Dolog közben nem tempózik a magyar. Mert veritékes nehéz munka az aratás, melyről városi embernek fogalma sincs. Nem csoda, ha rátart is az alföldi magyar a munkájára és megkívánja a hét mázsa minimumot, vagy a három forintot napjára. Mert a buzatáblán nem csak az a fő, hogy arató legyen, hanem olyan is, kinek kaszavágása alatt kiadósan dől rendre az áldás. Azok az állami kaszás póttartalékosok nem teszik oly jól, olyan a tartó utánuk, mint mikor anyám asszony nyírálja meg a fejem bubját, a borbély helyett.

4. kiváló finom kerti:

a) rövidre vágott (muskatály, szent-andrási, faddi, verpeléti és rétháti). ára 100 grammos csomagokban 92 fillér.

b) hosszúra vágott (erdélyi) 500 grammos csomagokban 4 kor. 60 fillér és 30 grammos csomagokban, ára 30 fillér.

A trafikokban is árulják a következőket:

1. Kiváló finom magyar szivarkadohány, (100 grammos dobozokban 92 fillér.)
2. Legfinomabb magyar rövid és hosszú pipadohány, (100 grammos dobozokban 70 fillér.)
3. Hunnia szivarka 5 darabonként ára 20 fillér.
4. A legfinomabb erdélyi és kiváló finom erdélyi neve pedig a legfinomabb magyar hosszú- illetve kiváló finom kerti nevet veszi fel.

A publikum fogja most mar megítélni, mennyire alkalmasak az új dohányfajok a külföldiek pótlására.

— Vettük a „Kert“ a kertészet összes ágait magába foglaló szaklap 13-ik számát, melynek érdekes tartalmából a következőket emeljük ki. Mélyen vagy sekélyen trágyázzuk. Mautner Ödöntől. A karaláb tenyésztése a szabadban. Pölcz Imrétől. Nyári reflexiók a fák téli oltásáról Eötvös Lajostól. Ezen kívül a diszkertészet a méhészet köréből is közül szakavatott tollal írt néhány cikket. E számban 14 fametszet és egy színnyomatú műmelléklet teszi erthetőbbé a benne előadottakat. E valóban tanulságos közlöny kéthetenként jelenik meg öszerkesztője, Mautner Ödön felelős szerkesztője Igali Szvetozár. kiadóhivatala Budapest Andrassy u. 23. Előfizetési ára negyedévre 1 forint. A kertészet iránt érdeklődőknek nagyon melegen ajánljuk e nagy szakavatottsággal szerkeszteti folyóiratot.

— **Igazgató lelkész.** A szarvasi Ág. Ev. Egyháznál, az igazgató lelkései teendőket, f. hó elsejétől kezdve, egy even keresztül. Nt. Zvarinyi János lelkész ur fogja teljesíteni.

— **Halálozás.** Gaál János igyekvő szarvasi polgár, a nyár elején betegségének enyhítése céljából Karlsbadba ment, de a hosszú út, s betegségének előrehaladott állapota annyira elgyengítette őt, hogy e hó 4-én jobb létre szenderült, hátra maradt családja e szomorú eset alkalmából, az utóbbi gyászjelentést bocsájtotta ki: Özvegy Gaál Jánosné szül. Tóth Erzsébet mint neje, Gaál János és Gaál Pál mint gyermekei, Gaál Pálné mint menyje, Gaál Jenő és Kugyela Anna mint unokái, Gaál Pál mint testvére és az összes rokonság nevében is fájdalomtelt szívvel tudatják, feledhetetlen jó férj, apa, após, nak, nagyapának, testvér és rokonnak G a á l J á n o s n a k f. hó 4-én, élete 65-ik évében, Karlsbadban, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi teteme e hó 9-én d. e. 9 órakor fog a vasúti állomástól a szarvasi ág. ev. ó-temetőbe történt szállítása után örök nyugalomra tétetni. Szarvason, 1898. július 8. Áldás és béke lengjen drága hamvai felett!

— **Urakodók jövedelme.** Egy német lap érdekes kimutatást közöl az urakodók jövedelmeiről. E szerint az orosz császárnak évenként huszonkét, a kínai császárnak tizenöt, a mi uralkodónknak tizenegy, a

Ami uri kisasszonynak a hosszú ruha, az a nép leányának a marokverés. A lányág fölavatása. És akkor lép embersorba a legény, mikor próbarendet vág. És nincs benne véletlenség, hogy a marokverő, meg a kaszát tartó ujonc egy takaró párt tesznek. Nekik már egy zsákból méri a komenciót, együtt mérik ki a tizennegyedet, az lenne csoda, ha nem gyulnák föl szivőkben a szerelem lángja. Föl is gyullik. Ámbátor az apjuk nagy kerékkötő, a ki a fiatalok sarkában van, mert nagyban hátráltatják az embert a szerelmes indulatok, — véli az öreg. De az igaz szerelem még a Hesperidák hétféjú sárkányát is kijátsza. Azért egy fordulónál így szól Andris a maga takaros marokverőjének.

- Hallod-e Róza?
- Mi az Andris?
- Lőszöl-e a feleségöm?
- Ugyan monj má' — mondja durezzaan a lány

a mi népies változata az ismert kijelentésnek beszéljen a mamával! És ennek a felszerkedt szerelemnek meg lesznek a tarlón a maga gyöngéd suttogásai, a melybe be beszól a fészkeből kiveri pacsirta panaszos jajgatása...

német császárnak nyolcz millió forint az évi jövedelmé. Az olasz király jövedelme hét milliót tesz ki. A perza sah hat milliót, az angol királynő ötödfél milliót, a belga és svéd királyok másfél milliót, a hollandi királynő hétszázézer, a görög király hatszázézer forintot kap évenként. A köztársaságok elnökei már sokkal mosto. habbul vannak ellátva. Faure Félix czivilistája minden mellékjövdelemmel együtt hatszázézer, Mac Kinleyé százhuszezer, a svájci köztársaság elnökeé nyolczézer forintot tesz ki. Azt is kiszámították, hogy mennyi jut egy alattvalóra minden országban. A legkevesebbet fizelik a köztársaságok polgárai, azután jönnek az angol királynő alattvalói. Nálunk, Görögországban és a belgáknál harmincz krajczár jut egy-egy alattvalóra, a perza sah pedig hetven krajczárjába kerül minden alattvalójának.

— **Csendőri önkény.** F. hó 7-én d. u. 3 órakor Rohony Sámrel helybeli lakost két csendőr és egy községi rendőr szuronyok között a nagyutcán végig a csendőr laktanyába kísérte. Rohonyt Szarva-on mindenki tisztességes és becsületes egyénnek ismeri s annál nagyobb feltűnést okozott bekísértetése. Mint megtudtuk mindez a miatt történt, Mert Rohony a szarvasi vásáron egy pipakereskedőtől oly pipát vett (3 frt értékű) melyről természetesen nem tudhatta — mert rá nem volt írva — hogy azt valaki Ratai Andrásról valamikor ellopta. Hiába védekezett Rohony azzal, hogy azt ő jogos uton szerezte a kényszernek engedni volt kénytelen. Ez után tanácsos lesz a kereskedőtől a vevőtől azt követelni, hogy igazolják nemcsak azt, hogy ők, hanem az előző birtokosok is mily uton jutottak az áru birtokába. Hogy a csendőrség hatáskörét túllépte az magyarázatra nem szorul s Rohony Sámuel ellenök a kellemetlen és szégyenteljes meghurcoltatás miatt Dr. Sziráczky János ügyvéd által a bünyenyítő feljelentést meg is tette.

— **Születések és halálozások statisztikája.**

Nem lesz érdektelen tudni, hogy városunkban az 1898. év első felében született 274 fiú és 246 leány gyermek, tehát örvendetes reményül szolgálhat az a körülmény, hogy a leendő férfiak száma 18-al meghaladja a férjhez menendő leányok számát. — Halva született 6 fiú 9 leány gyermek. — Az összes születések száma: 525. A f. évi január hó 1-től június hó 30-ig elhaltak száma 358. — Ebből láthatni hogy a születések száma százhatvanhétel több, mint az elhalálozásé, s ha ez így, ilyen számokban haladna, városunk ezer év múlva 349000 lakost számálhatna. — Az elhaltak között van 179 férfi és 179 nő, tehát itt is bebizonyul, hogy a tulajdonon is a páros élet a legszebb. Korra nézve van ezek közt: 7 éven alóli 82 fi és 89 leány gyermek. 8—20 év között váltakozó koru 21 fi és 16 nő, 20—40 éves közötti 13 férfi és 18 nő, 30—60 év között 45 férfi és 28 nő. A legmagasabb koru elhalt: 99 éves. Házasság kötött: összesen 79. és pedig: januárban 17, februárban 16, márcziusban 7, áprilisban 12, májusban 24 és júniusban 3 házasság. — Gyaniható ebből, hogy a szeretkezésre legtöbb hatással nem a fakadó tavasz a márczius, hanem a virág illatos május hónap a legalkalmasabb.

— **Az első kirlap Európában.** Németalföld, Belgium és Franciaország egyaránt maguknak vitatják azt a dicsőséget, hogy az első hírlapot náluk adták ki. Brüsszel arra alapítja az elsőség jogát, hogy már 1605-ben meg volt Brüsszelben a „Nieuwe Tydinghen“, egy időközönként megjelenő katonai közlöny. Ezzel szemben Franciaország kiemeli, hogy Párisban már 1594-ben, mikor VIII. Károly Olaszország ellen vezetett hadat, a mai külön kiadású lapokhoz hasonló értesítéseket adtak ki, hogy a néper tudósítsák a háború folyásáról, csatákról, gőzelmekről stb. A mostanába oly nagy szorgalommal dolgozó könyvtárkutatók megállapították, hogy efféle külön kiadások már a 14. század közepén megszokottak voltak. Ausztriában Angliában Olaszországban, sőt még a természeti tüneményeket, szerencsétlenségeket, gyilkosságokat is közölték rüppirattfélé füzetekben. A 16. század közepén Kölnben, rendszeres, hetenkint megjelenő újság indul meg. Az első hetilap azonban a Londonban 1608-ban megindított „Weekly News“ volt; azután következett egy straszburgi hetilap 1609-től kezdve. Franciaországban csak 1631-ben jelent meg az első rendszeres hetilap. „La Gazette“ címmel.

— **Holdfogyatkozás.** Vasárnap este pompás szép időben zavartalanul gyönyörködhettünk a holdfogyatkozás ritka látványában. A hold nyolcz óra táj teljes nagyságban tünt föl a délnyugati látóhatáron. Tárnyszerja egy darabig rózsás fényben tündökölt, majd felöltötte rendes ezüst színét. Háromnegyed kilenczkor kezdet elsötétülni a hold pereme. A gömbölyű hold mind karcsubb kifialakká változott. Végre teljesen eltűnt. Egy óráig tartott ez a tünemény. Tizenegy óra felé azonban a föld árnyéka elvonult a holdról, mely visszanyerte ismét fényt és gömbölyűségét. Az érdekes csillagászati tüneményt sokan figyelték meg.

— **A gazdaközönség figyelmébe.** A Magyarországon jégbiztosítással foglalkozó részvénytársaságoknak a mai napig közel harmincezer fél jelentett jégekért, több mint 30 millió értékben. A társaságok minden rendelkezésre álló jégekárbeclőt, összesen 350 szakembert, utnak indítottak már, hogy a károkat a lehető legrövidebb idő alatt felvegyék. Körülbelül 16.000 kárfelvétel már megtörtént, A jégbiztosító társaságot arra figyelmeztetik a gazdaközönséget, hogy az aratás-munkákat folytassák akadálytalanul, ha kárak becslése meg nem is történt volna még. A kár a learatott terményben — a biztosítási feltételek szerint — ép úgy megállapítatják, mint a lábon állóban.

— **A levelezőlapok árának emelése.** Múlt évben fölmorúlt a terv, hogy a levelezőlapok árát 2 krajczárról 5 fillérré fogják fölemelni és az elért bevételi többletet bizonyos, a posta-szolgálatban okvetlenül szükséges reformok megvalósítása fordítják. Az áremelésre vonatkozó előmunkálatok már elkészültek, maga az áremelés azonban csakis a kötelező korona számitás életbeléptekor fog érvénybe lépni.

SZIKRÁK.

* **Tromf. A.:** A jövő héten nősülök. Természetesen é s z-házasság.

— **B.:** Ugy? Hát a menyasszonyod olyan csekély igényű?

* **A kaszárnyából.** Káplár (a katonának. ki nagy bajjal felmászott a tornapóznára, s várja a le szállító kommandót): Meddig maradsz még odafenn! Azt hiszed, hogy szabadságon vagy tán?

* **Jó barátok között.** Klára (a barátnőjéhez aki éppen szerelmes levelet kapott): Mi a foglalkozása a jöveendőbelidnek?

Emma: azt még nem tudom — a mostani ügyvédjelölt.

— **Jó kifogás.** Feleség: Két hete vagyunk házások és máris hajnalban jössz haza.

Férj: Éppen annyi időre volt szükségem, hogy barátaimnak a boldogságomat leirhassam.

* **Elszólás.** Kire vár kisasszony?

— Magára bizonyára nem és egyáltalán senkire!

— De én azt mondom Önnök, hogy **Ő** nem jön el!

— Honnan tudja?

* **Találó.** Gavallér: Kisasszony én most egy pár barátommal agglegény-klubot fogok alakítani.

Kisasszon! Ah tehát elutasítottak szalonját!

* **Figyelmeztetés.** Anya: A miért a Lina bérkocsin jár, ne hídd, hogy azért már boldog.

Leány: De mama, ha már boldogtalannak kell lennem, már csak inkább bérkocsiban akarok az lenni

* **Letromfolta.** Emma (büszkén): Én tovább voltam a felső lányiskola hallgatója min: te!

Márta (még büszkébben): És én tegnap egy házassági ajánlat hallgatója voltam.

* **Nem rossz.** Egy lelkész, aki nagyon feledékeny, a szöszékre elfeledte felvinni a hirdetések jegyzékét. De azért nem jött zavarba. Így jelentette híveinek jelenteni valóját:

— Testvéreim! Van egy halottunk, azt hiszem, hogy nem asszony, hanem leány. Temetése alighanem holnap délelőtt lesz, de nem lehetetlen az sem, hogy délután. Ugy gondolom, hogy taúan az új temetőbe temetik, nem az ó-ba, de igazán ezt sem tudom bizonyosan. S a hívek még csak meg sem botránkoztak.

Ez a legérdekesebb a dologban, hogy a fenti mese szóról-szóra igaz.

* **Optimista.** Vendég: Hallja koresmáros, legyeket már sokszor találtam a maga levelesében, — de cserebogarat, — ez még nem történt velem.

Vendéglős: Magunk közt szólva, én jobb szeretem a cserebogarat, — az ember legalább gyorsabban észreveszi miut a legyet.

* **Uj sajt.** Pinczér, ezt a sajtot nem lehet megenni... nézze csak, magától sétál...

— Igenis kérem alássan. Ez gépsajt... Mint vannak gépkocsik, amik maguktól mennek.

* **Rossz bánásmód.** Szakácsnő: Nesze egy kis harapnivaló.

Dragonyos: hallod Mari, ha még egyszer ilyen kis peccsenyét adsz, följelentelek katonakinzásért.

* **Élénk kárpit.** Urnő: Háziur, nem maradhatunk tovább ebben a lakásban a fali kárpit alatt tömördek a féreg.

Háziur: De nagysád, mikor a lakást kivették, én megkérdeztem nagysádtól: nem nagyon élénk-e nagysádnak a kárpit?

* **Felelet.** Tanító: No Laczi, meg tudnád-e mondani, mire való a szünidő?

Laczi: Mert különben nagyon okosak lennénk.

Vasuti menetrend 1898. évi május hó 1-től.

Indul.	Érkezik.
Mezőtur felé	Mezőtúrról
8515 sz. vonat 12 ó. 10 p. éjjel	8512 sz. vonat 3 ó. 32 p. éjjel
8511 " " 8 ó. 44 p. regg.	8514 " " 1 ó. 28 p. d. u.
8513 " " 1 ó. 58 p. d. u.	8516 " " 5 ó. 41 p. "
Mezőhegyes felé	Mezőhegyesről
8512 sz. vonat 3 ó. 39 p. éjjel	8511 sz. vonat 8 ó. 44 p. regg.
8514 " " 1 ó. 51 p. d. u.	8513 " " 1 ó. 50 p. d. u.

Felelős szerkesztő: BALKÁNYI SÁNDOR.

Kiadó és laptulajdonos: SÁMUEL ADOLF.

NYILTTÉR^{*)}

Tekintetes dr. Glasner Adolf urnak

HELYBEN.

Kedves barátunk!

Szives megbízásod folytán tegnap délután felkerestük Hajnal Béla urat, hogy tőle az ugyancsak veled szemben elkövetett becsületsértésért lovagias elégtételt kérjünk.

Hajnal Béla úr az elégtétel adásra késznek nyilatkozott; egyidejűleg Dr. Szemző Gyula és Dr. Reisman Adolf urakat nevezte meg képviselőiként, kikkel azonnal érintkezésbe léptünk és — tekintettel egyfelől a Veled szemben használt kifejezések súlyosságára, másfelől a körülményre, hogy Hajnal Béla úr úgy közvetlenül a sértés alkalmával előttem, valamint vele való érintkezésünk alkalmával előttem az „elégtételadás“ „helytállás“ bármily formájára késznek nyilatkozott, a rajtad ejtett sérelemért fegyveres elégtételt kértünk.

Ellenfeled megbízottai kívánságunkkal szemben az ügy békés elintézését javasolták, s miután javaslatukhoz — megbízójuk időközbeni megkérdezése, informálása után is — erősen ragaszkodtak: mi is készek voltunk beérni az elégtétel azon formájával, mely szerint Hajnal Béla ur a veled szemben használt sértő kifejezéseket visszavonja, s azokért bocsánatot kér.

E nyilatkozat megtételét ellenfeled megtagadta.

A megtagadás közlése után újra kinyilatkoztattuk Hajnal Béla ur megbízottai előtt, hogy a békés megoldás ezen módját illetőleg további engedményekbe nem bocsátkozunk, s az ismétlődő megtagadás esetén a fegyverhez ragaszkodunk. Együttal, — minthogy dr. Reisman és dr. Szemző urak eleve kijelentették, hogy az esetre, ha megbízójukat az általunk kívánt nyilatkozat megtételére rábírnok nem sikerül, s ha

ily módon az ügy fegyveres elintézésének szükségése áll be, felüket tovább nem képviselik, — megkértük őket, hogy ezen eset beálltakor hívják fel nevünkben megbízójukat, hogy további képviselőtől gondoskodják, s új megbízottainak nevét velünk még az est folyamán közölje. Még azt is megjegyezzük, hogy midőn dr. Szemző és dr. Reisman urak a fegyveres elintézés akadályául ellenfeled rövid időn belül kénytelen elutasítását hozták fel, kijelentettük abbeli készségeket, hogy az általa kívánt helyre követni fogjuk.

Hajnal Béla ur új megbízottjai nevét velünk ez ideig sem közölte, miből azt következtetjük, hogy részedre elégtételt szolgálni sem az általunk szövegezett nyilatkozattal, sem fegyverrel nem akar.

E következtetés bevonásával az ügyet részedről befejezzük, s kiváló nagybecsülésünk kifejezésével vagyunk.

Szarvason, 1898. évi július hó 7-én.

készleges hiveid

Dr. Mázor Elemér s. k.

Huszerl Sándor s. k.

Minthogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőttest egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

AGNES-forrásunk

vizének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olesó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dus szénsavtartalmánál fogva, specifikus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tiphoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglevő gyomor- és bélhurut gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinek pedig nélkülözhetetlen, hűtő, hűghajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borviz. —

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

Főraktár:

Édeskúty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszerárban.

fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Raktár Szarvason: Csapó Sománál.

Permetezéshez kékkő 99.05% rézsulfátos a legerősebb minőségű

50 klg. vételnél á frt 26

25 " " " " 28

kisebb mennyiségűnél 30 kr. kilója.

Kötöző Háncs Raphia 52 kr. kilója.

Ugyanitt fr i s töltésben k a p h a t ó k a z ö s s e s b e l - és külföldi ásványvizek.

Csapó Soma

üzletében

SZARVASON.

*) E rovatban közlöttekért nem felelős a szerk.

Házeladás.

Havas Mór takarékpénztári titkár 448 □-öl beltelkű ujonnan kényelmesen berendezett háza szabad kéből eladó.

Venni szándékozók mielőbbi jelentkezése kéretik.

Hirdetések

jutányos árban felvételnek

a

„Szarvas és Vidéke“

kiadóhivatalában

Bliczeg-ut II. szám.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomotorok és gőzsáplógép-készletek 2 1/2, egész 12 lóerőig, szalma-kenyér-
göpek, hurok-sáplók, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és arató-
gépek, szennyűjtők,

„COLUMBIA-DRILL“
„COLUMBIA-DRILL“
A jobb sorvetőgépek, boronák, azecskavágók, réparágók, kukorica-
mörzsolók, darálóok, őrlő-malmok, egy-
temes aczélekék, két- és háromvasú-
okék és min-
den egyéb
gazdasági
gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Cséplés idényre

zsák kölcsön üzletemet 5000 darab új gabona zsákkal megnagyobbítottam. Kérem a t. gazdaközönséget cséplés idényre kölcsön zsák szükségletét nálam fedezni.

Ugyszinte csépléshez mindennemű kül- és belföldi

KÖSZENEKET

a legolcsóbb árak mellett állandóan raktáron tartok

BUK ADOLF

üzifa és kőszén kereskedő, zsákkölcsönző üzlete.

SZARVASON (piacztér).

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz.

Leány és fiú biztosító-intézet.

Budapest, VI. ker., Teréz-körút 40|42.

Az intézet saját házában.

Legelőnyösebb díjtételek és legolcsóbb díjszabások

gyermekbiztosítására.

AZONNALI HALÁLESETI BIZTOSÍTÁS, HAVONKÉNTI
BEFIZETÉSEK.

☞ Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők. ☛

Felvilágosítással és prospektussal szolgál az intézet főügynöke BREITNER ZSIGMOND
özv. Breitner H. és Fia cég beltagja Szarvason.